

Magnifikt om hur vår natur har formats

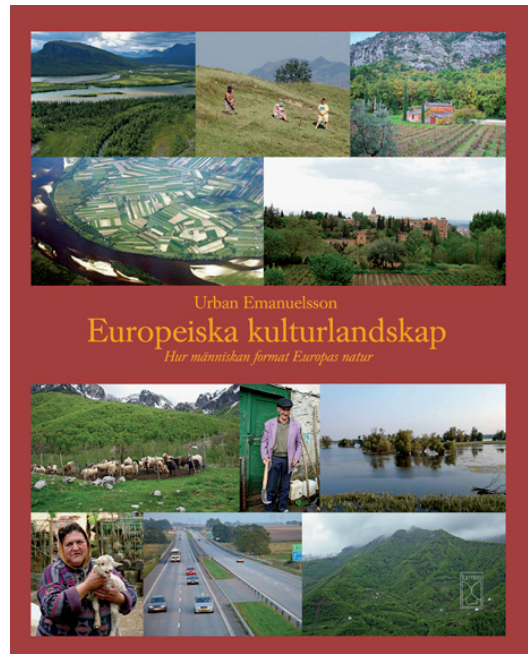
Emanuelsson, U. 2009. Europeiska kulturlandskap. Hur människan format Europas natur. – Formas. 384 sidor. Pris 420 kr på adlibris. ISBN 978-91-540-5977-5.

I förstone kan man tänka att den här boken handlar ju inte om insekter, så varför plattar den här recensionen här? Och visst, den handlar inte direkt om insekter (utom i en liten passage om att almsplintborren möjligen kan ha deltagit i att orsaka almfallet för 3000 år sedan). Men det är inte det viktiga, och jag kan säga det direkt: För den som är intresserad av naturvård och hur vår fauna och flora har formats är denna bok ett måste.

En viktig anledning till att jag gillar den är det stora perspektivet. I naturvården funderar man ofta över hur det sett ut förr, och ofta menar man kanske 1950-talet, eller om man tar i ordentligt går man tillbaka till Linnés tid. Denna bok börjar i förhistorien, flera tusen år tillbaka då uroxar och visenter var ett viktigt inslag i europeisk natur. Det är ett perspektiv som ofta glöms bort, men som är mycket intressant för att förstå hur olika arter kan ha tagit sig fram till dagens läge. Bokens tyngpunkt ligger dock på de senaste 500-700 åren, eftersom skeendena under denna tid är de som har störst betydelse för hur det ser ut idag.

Även geografiskt tänker man ofta nationellt i naturvården. Denna bok kontrasterar med ett hel-Europeiskt perspektiv. Det är uppenbart att författaren varit runt i alla möjliga avkrokar på vår kontinent för att studera hur brukandet av landskapet går eller gått till.

Bokens styrka ligger också i det rikliga och mycket fina bildmaterialet, oftast fotat av författaren själv. Det gör mig sugen på att åka ut och se landskapen på riktigt och boken skulle kunna användas som en landskaphistorisk reseguide till bergstrakterna på Balkan, Greklands olivlundar, korkekssk-

ogar i Spanien eller något annat intressant område i vår världsdel. De mindre kända delarna av Europa, i öst, har uppenbarligen väldigt mycket att bjuda på för att lära oss landskapets historia. Boken kan också hjälpa mig att förstå vad det är jag ser. Bildtexterna är föredömligt berättande, så även vid s.k. slöläsning av bilderna får man med sig det mesta av bokens huvudbudskap.

Det är uppenbart att erfarenheterna bakom boken förutom resorna också bygger på en gedigen kunskap om litteraturen inom ämnet. De sex sidorna litteraturreferenserna på slutet är bara de en värdefull källa för den som vill läsa vidare.

Jag tror att alla naturintresserade kan ha glädje av denna bok - allt ifrån den som vill ha hårda fakta till den som vill bläddra och låta sig inspireras av hur landskapet kan ta sig ut i olika delar av Europa.

Mats Jonsell